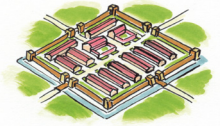

GRAFVELDEN RONDOM HET KAMPDORP

Romeinse tijd

Buiten het kampdorp (vicus) bij Castellum Hoge Woerd lag een aantal grote en kleine grafvelden. Tijdens archeologisch onderzoek in 2004 zijn ten zuidoosten van het castellum 64 grafkuilen aangetroffen, in vier verschillende clusters verspreid over het terrein. In alle gevallen was er sprake van crematiegraven. In de meeste grafkuilen zijn bijgiften gevonden, vooral aardewerk: kruiken en kruikamforen. De meeste graven bevatten ook fragmenten van kookpotten, kommen en enkele borden. Er is ook terra sigillata (rood, gestempeld aardewerk) en er zijn geverfde bekers aangetroffen.

De Romeinen geloofden in een leven na de dood. De doden konden invloed uitoefenen op het dagelijks leven. Men zag een graf als een huis voor de doden. Eten en drinken gingen mee in het graf. Men bleef ook na het begraven goed zorgen voor de overleden familieleden.

Tot in de 3e eeuw na Chr. was crematie de meest voorkomende manier van begraven. Een van de manieren waarop de doden werden gecremeerd is door een brandstapel boven een kuil te bouwen. De resten van de brandstapel vielen vervolgens in de kuil en was direct het graf. Er werden dan giften bij de resten gelegd en de kuil werd dichtgegooid. Soms werden de asresten gesorteerd en in een pot (urn) gestopt en dan met de bijgiften in het brandgat begraven. Er waren ook openbare crematieplaatsen, deze werden meerdere keren gebruikt. De dode werd hier verbrand en de resten werden daarna in een doek of urn op een andere plek begraven.

De Romeinen gaven grafgiften mee aan de doden omdat ze geloofden in het leven na de dood. Het leven van de dode ging bij het graf of in een andere wereld verder. De doden konden van deze grafgiften leven of ze konden ze gebruiken op weg naar de andere wereld.

Bij de crematiegraven zijn grafgiften met en zonder brandsporen aangetroffen. Niet-verbrande resten kunnen afkomstig zijn van het vaatwerk en eten dat door de familie van de overledene bij het dodenmaal werden gebruikt en later in het graf werden bijgezet.

Grafgiften hadden een bepaald doel. Zo waren munten bedoeld om de overtocht naar het dodenrijk te betalen. Lampjes waren bedoeld om licht in de duisternis te geven, ook beschermden zij tegen onheil en gaven ze rust aan de dode.

Er werd van alles gebruikt om de as van de dode in te verpakken: doeken of van stof gemaakte zakjes, kommetjes, kookpotten, bekers, schaaltes en gezichtsurnen (aardewerk potten met een gezicht erop). De gezichten worden wel verklaard als maskers die kwade geesten moesten afweren van de stoffelijke resten in de urn.

De Romeinen begroeven hun doden buiten het castellum, de stad of het dorp, vaak langs uitvalswegen die naar de stad of het dorp leidden. Vlakbij de vicus bij de Hoge Woerd zijn 30 grafkuilen gevonden in de zijflank van de Limesweg (=grensweg).

Het kan zijn dat de personen die hier begraven werden een aparte gemeenschap (groep) van het castellum en de vicus vormden. Misschien behoorden ze tot een familie. De aparte plek (de zijkant van de opgehoogde weg) wijst mogelijk op een speciale rol of functie die de leden van deze groep hebben gespeeld in de politiek of het maatschappelijk leven in de vicus.

Bron:

- *Tekst paneel Castellum Hoge Woerd, Erik Graafstal*
- *Van Vinex tot Vicus, Een geschiedenis van Vleuten, De Meern en Haarzuilens, Janjaap Luijt*
- *Basisrapportage archeologie nr 19*
- *Een goede buur?, M. Langeveld, A. Luksen-Ijtsma en P. Weterings*